

Poɔli bumbuŋan gbaŋ dieke die u maagina a yi Timoti wunna

¹ Maniŋ Poɔli yiwo Yisa Masia tuntvntu, dama tı Gbıgbatıtaantu Nabidie Nmıŋ aŋaŋ Yisa Masia, vuodiekiemba dı yine tı tamaha yına miŋ nvaŋ aŋaŋ nıŋŋmına; ² maŋ maaga gbaŋku gie a yi a fuŋiŋ Timoti, vuodieke dı yine n bva wusie, tı yadaka gie wia. Tı Chooŋ Nabidie Nmıŋ aŋaŋ tı Yomutieŋ Yisa Masia sunji fu, ta chıgi fu zɔɔliŋ, ta bı yi fu sʊgɪfialıŋ.

Yaa gamma ȳmınchibıtielıŋ wia

³ N yaala fu bemme Efesusi me sıba die n wone kpaan fu dene wo, sanja dieke die n benne sien me a gara Masedonia tıŋgban ma wa. Kpaan vuodiekiemba dı benne mi ta daga ȳmınchibısı dagiku dı ba vaa. ⁴ Balı ba dı ba vaa ba chooŋkuula nandagaha aŋaŋ ba maarıŋ maarıŋ saaraha wudieke dı yalla nınhagırıŋ kien wo. Naa ka sunje vuon u bıagli tıma Nmıŋ tıuma. Nmıŋ tıuma gie nan bıagli tıŋ dı yi vuon dı yaa yada aŋaŋ Nmıŋ. ⁵ Mu fu dagı wa vuosi aŋ ba yallıma wusie choti dieke dı nyınnana sʊgɪyıalıŋ aŋaŋ sunjanyile vına aŋaŋ wusie yada ma. ⁶ Vuosi bataŋ vaa wa naa ta ga juu gaanwubalıka ma. ⁷ Ba yaala ba yiwo Nmıŋ miraha dıdagırıŋ, ama ba zı ba gbaŋ gbaŋ ba

nuaŋ wubalika chiaŋ, ta bɪ ka siba wudieke ba balala aŋaŋ nijŋmına wa chiaŋ.

⁸ Tɪ siba a baari mıraha vüna miŋ dɪ yi vuon dɪ miŋŋi a dıha siba a dagına die wo. ⁹ Dɪ mu tı tuınsı dɪ ba ka zieŋ mıra vuovüna wıa, ama ba zie wo vuodiekemba dɪ kana ka dıha wıa, aŋaŋ tıbıhagırıtieliŋ aŋaŋ vuodiekemba dɪ kana ka dɪ Nmıŋ aŋaŋ wubıayıirıŋ aŋaŋ vuodiekemba dɪ kana ka jıama Nmıŋ aŋaŋ vuodiekemba dɪ kana ka chıga Nmıŋ vuosi aŋaŋ vuodiekemba dɪ kana ka yıa Nmıŋ jılıma wa wıa aŋaŋ vuodiekemba dɪ kvnana ba chıvalıŋ aŋaŋ ba nınlıŋ aŋaŋ vuotakvula, ¹⁰ aŋaŋ hıgıkpaŋ yaalıtıŋ yaa daakpaŋ yaalıtıŋ aŋaŋ vuodiekemba dɪ yalla lıla a dvaga aŋaŋ ba dembiŋ chanchaalıŋ aŋaŋ vuodieke dɪ gaarınana vuosi a daa aŋaŋ ıjmıncıbıtieliŋ aŋaŋ vuodiekemba dɪ dinene ıjmıncıbısı siara aŋaŋ vuodieke nıŋ mana dɪ kana ka dɪ wusie dagıku wıa. ¹¹ Masia wubalıkı vüna diekemba dɪ dagınana Nabidie Nmıŋ die dɪ faasına a vüna ta mu bırıŋ dene wo gbaŋ daga die; ta wınuŋ Nabidie Nmıŋ die nagına a yi n nuusi me ta maŋ muvula.

Yaa gamma Nmıŋ zɔɔlincıgıla wıa

¹² N waasa tı Yıomutieŋ Yısa Masia, wınuŋ vına miŋ hagırıŋ n tıvumaha gie me. N waasa wa dama u yi miŋ yada ta vıvarı miŋ a yi u tıvumaha ma dɪ n tıŋ a yi wa, ¹³ aŋaŋ die n ıjaana bala a chıvısa u saaŋ, ta die mugise u vuosi ta die zıa wa mana, ama Nmıŋ die chıgı miŋ wa zɔɔlıŋ, dama die n ka yiwo yada, die wıa ta ka siba wudieke n yinene. ¹⁴ Ta die tı Yıomutieŋ Yısa dı

ken chıgi mın zœolı dieke dı wone naamagisın, ta vaa maŋ yi wo yada ta cho n chanchaalıŋ.
15 Wıırı gie yiwo wusie amu tı tuoke ta yi yada dı Yisa Masia die keŋ tıngbanjka gie me dı u gbatı wubıayıirıŋ a taan mın, ta die n wubıati die tianna wubıayıiribe mana, **16** ama Nmıŋ die chıgi mın wa zœolıŋ, manıŋ vuodieke die dı yine wubıatıtielin jakıvıŋ ta dii suguru pam aŋan mın, dı ka yi siaria a dagı vuodiekbemba dı bala ba daansı yiwo yada ta ye miivoli dieke dı wone kpatıku. **17** Vuosi bırima Naakpeŋkpııŋ dieke naarı dı wone kpatıŋ ta wınuŋ u yine Nmıŋ balıŋka. Vuosi bırima wa ta yıma wa jılıma yaa gamma haahuu. Wusie.

18 N bıa Timoti, n naga kpaanjku gie a yie fu nuusi me. Kpaanjku gie sıı sıba wudieke Nmıŋ naazvalıba die dı wone a balı yaa gamma fu ma wa. Vaa wıaha gie yi fu dembisinjan jaŋan aŋ fu mıŋŋı a wagı. **19** Yallıma fu yadaka aŋan suŋanyile vınuŋ ta tıma wudiekemba fu sıbına dı a yiwo tınvına. Vuosi bataŋ ka saagı naa die yine ba taarı nyıŋ ba yadaka sieŋ me mana mana. **20** Ba bataŋ yine Himinuusi aŋan Alekizanda, manıŋ n nagına ba a yi Sitaani nuusi me dı u mugisi be. Naa nan dagı ba yılaŋ aŋ ba vaa Nmıŋ saaŋ chıvısiŋ.

2

Yisa didıüsırıŋ jıamıŋ wıa

1 Wudieke dı yine talası yiwo naa, nı jıvısimma Nmıŋ a yıma vuonı mana. Ta jıvısi wa dı u suŋnı

be ta bı yi alibarika a yi ba mana, ta waasima wa ba mana wıa. ² Nı jıvısıma Nmııŋ a yıma naalıŋ aŋaŋ vuodiekemba mana dı yalla yiko amı tı nan dı beri sōmm aŋaŋ svıgıfıalıŋ ta mııŋlı beri sıba vuodiekemba dı chıgınana Nmııŋ ta yıme wudieke dı muna a yıma tı chanchaalıŋ. ³ Naa vıuna ta nanna tı Gbıgbatıtaantu Nmııŋ svıŋ, ⁴ wıonıŋ u yaala vuota mana ye gbatıtaanıŋ ta keŋ sımma wusieke. ⁵ Dama Nmııŋ balımın bene, ta nııpoɔonıgırı yıwo vuobalımın a bie Nmııŋ aŋaŋ vuota svınsıŋ, die vuoke yine Yısa Masıa, ⁶ wıonıŋ die u nagına u gbaŋ a yi kaabiŋ dı u gbatı vuota mana a nyıŋ wıbıatı aŋaŋ kuŋ me, Nmııŋ die dagı tı naa saŋja dieke dı muna. ⁷ Naa wıa Nmııŋ dı vıvari mıŋ dı n yi Masıa tıntıntı aŋaŋ dıdagırı, ta muvılıma wıvılnaha a yıma vuodiekemba dı kana ka yi Juu vuosisı, a dagıma ba wıonıŋ Masıa wudieke dı yine wusie wo dı ba yi yada. Wudieke n balala yıa nı naa, daa ıımınchıbısı manj chıba, ka yıwo wusie.

⁸ N yaala nı jıvısıma Nmııŋ saŋja dieke nı keŋ a lagıŋ dı nı jıaŋ Nmııŋ. Vuodiekemba dı senne yi svıgıyalıntielin ta wo sınyırunıŋ yaa nınhagırıŋ nan bıagı a kötı ba nuusi ıımıınsıkpen a jıvısi Nmııŋ. ⁹ N bı yaala hoguba yallıma yıaŋ yaa gamma ba garıtı jıgiŋ ta mııŋlı bıbıma sıba Yısa dıdıusırıŋ dı muna ba bıomma die; ba da bıbıma ba sikpen zoosi aŋaŋ ligire pam yaa a bıbıma garıtı diekemba ligire dı faasına a tıa pam yaa nyieleeti yaa nuupırıŋ diekemba ba wıonsına aŋaŋ salıma; daa naa bala ka yi ba vııŋ ma; ¹⁰ ama ba yıme wıvılna a yıma ba chanchaalıŋ

siba hɔgv diekemba dı balala dı ba jıama Nmıñ dı muna ba yi dene. ¹¹ Hɔgvba bemme sɔmm ta sʉnʉ ba gbañ tʉngbañ ta bʉgırıma. ¹² Manıñ n ka saagıya dı hɔgvba dagıma yaa yallıma yiko dembisi ma; ba mu ba bemme sɔmm ta da balıma wia nı ken lagıñ dı nı jıanı Nmıñ. ¹³ Dama Nmıñ die woliñ a naañ wa Adami ta ka kvañ chaanı die u naañ Evi. ¹⁴ A bı gvtı, Sitaani die bıagı a gaanı wa Evi ta u chʉvʉsi Nmıñ mıraha, daa Adami. ¹⁵ Ama dii yi ta hɔgv dı yie Yisa yada ta cho vuosi, ta yi sʉgʉylalıntieñ ta beri beri dieke dı muna, Nmıñ nan gbatı wa a taanı u maarıñ ma.

3

Yisa dıdusıruñ niñjandıusıruñ wia

¹ Wʉrʉ gie yiwo wusie, dı dembiñ dieke dı yaala u yi Yisa dıdusıruñ niñjandıusıruñ, dı yiwo tʉnvʉnʉniñ u yaala.

² Dı ka mu dı Yisa dıdusıruñ niñjandıusıruñ yallıma wʉbıañ mana.

U mu u yallıma hɔgvbalımuñ nyıuna ma,
ta mıñjı a pɔglı u gbañ,

ta yi ylantieñ,

ta mıñjı beri;

u mu u yi vuodieke dı bıagına a tuose chaanıñ u tigin me,

ta bıagı daga vuosi Nmıñ wia,

³ ta da bı yi vuodieke dı nyunene daanı a buge,

ta daa yaalıma watı anjanı waagıñ,

ama ta bemme sɔmm,

ta da faasi chome ligire pam.

4 U mu u yiwo vuodieke dì bìagìna a pògìla u
gbanj gbanj u deñ vùnùnìj,
ta yi u ballì dì saaga a yìa wa,
ta yìa vuosi jìlìma.

5 Dama dìi yi vuonj dì ka sìba u baanj pògìli u
gbanj gbanj u deñ die,
lalìa u baa u yi a pògìli Nmìnj vuosi?

6 Dì yiwo talasì dì u yi vuodieke dì wone a dìusa
Yisa Masia a yvasti;
daa die u nan keñ kòtì u gbanj añañ kalinbaani,
ta ye tibidatùnìj sìba Nmìnj die dì datìna Sitaani
tibùnìj die wo.

7 Dì mu u yiwo vuodieke, vuodieiekemba dì kana
ka dìi Yisa Masia gbanj dì baanj nan baari
dì u berij vùuna,
amì u kaañ juu viivi me añ Sitaani chachabì
kaañ yigi wo.

Yisa didìusirùn susuñjiru wìa

8 Ka bì yiwo talasì dì Yisa didìusirùn susuñjiribe
gbanj yallìma berivùnùnìj,
ta bì yi wusie bìbalìtùnìj;
ba da faasi nyume daañ pam,
yaa a faasi chome ligire pam.

9 Ba mu ba mìñjì a pògìli yada dieke Nmìnj dì
yuorine a dagì ba wa añañ sugyìyalìñ.

10 Dì yiwo talasì dì ba woliñ magìsi ba a ye;
dìi yi ba wo wùnìj mana ba magìsìku ma ba nan
bìagi tòma a sunjìe Nmìnj tòvumaha.

11 Dì yiwo talasì dì ba hògvìba gbanj yallìma
beri vùnùnìj, ta da yi vuodieiekemba dì gaarùnana
vuosi kwasì, ta mìñjì pògìli ba gbanj, ta yi
vuodieiekemba ba yine yada dì ba nan bìagi yi

wiñi mana viñini viñini. **12** Dı yiwo talası dı Yisa dıdısıriñ susuñjiru yallıma hɔgubalımıñ, ta bıagı pɔgıla u ballı añañ u deñ mana viñini. **13** Masia dıdısıriñ susuñjiribe diekemba dı miñjına tıma tuvmaha, banıñ ba nan ye jılıma pam a nyiñ Masia dıdısıriñ añañ Nmıñ jıgiñ ta nan bıagı a balı añañ dembisi yaa gamma ba yine Yisa Masia yada die wo.

*Pɔɔli di bala yaa gamma wusie dagıku dieke
Nmıñ die di yuorine a dagı*

14 N maaga gbañku gie a yıa fu mıñ, ama n yaa tama dı n nan keñ ye fu daraa ale wa gie nvañ. **15** Ama dı yi manj keñ a yuasi, gbañku gie nan vaa ni sımma tı muña tı bemme die Nmıñ vuosi sunsunj vuodieke die wuñiñ Miivoli tien Nabidie Nmıñ die dı vvaruna wa. Banıñ ba pɔgilına wuñiñ dieke dı yine wusie wo, ta zie gbarı ha. **16** Dı yiwo wusie dı Masia wudieke Nmıñ dı yuorine a dagı tı naa faası yaa hagırıñ mıñ:

Die u keñ nyiñ mıñ añañ nyiñgbanıñ,
Nmıñ Halıkasıka die dagıya dı u beriñ viñna;
ta malakasisi die dı ye wo.

Ta vuosi die dı muvlı u wıa a yi buuriñ mana,
die ba yi wo yada duñia ka gie me,
ta Nmıñ die dı keñ kɔtı wa a ga arızanna ma
ta u ye bıriñ.

4

Nmıñchıbısı didagırıñ wıa

1 Nmıñ Halıkasıka senne daga yaalıñ ma dı sañja kienene, vuosi batañ nan daansı vaa

Masia würi gie, ta saagı yi jumbiatı diekemba dı bala ba gaan̄ ba wa, ta bı dı Sitaani dagiku. ² Vuodiekemba dı dagına gigaantıŋ dagiku gie, chıba ɿmınchıbısı ta ba suŋanyile ka bı mugisi be ka wia siba vuon̄ dı ɣaana mɔl̄ aŋan̄ jatuołiŋ dene ta ka bı chıga ka. ³ Die vuosisi daga dı dembiŋ yallıŋ aŋan̄ hɔḡu faariŋ ka vüna, ta nyindiike a taŋ ka vüna aŋan̄ diile; ama tünıŋ vuodiekemba dı siba Masia wusieke ta yi yada naa, tı siba a baarı ɬmıŋ naanna jaan̄ mana dı vuosi waası wa a ma ta diihe. ⁴ Jadike nıŋ mana ɬmıŋ dı naanna vüna mıŋ ta yi nyindiike; tı yıma wa aŋwaası a ma ta dii, a vüna aŋan̄ diile; tı daa zetime a kaanı gbaŋ, ⁵ dama Nabidie ɬmıŋ baarı a mana vüna; tı ɣaana jvusa wa ta waası wa wa ɣaana vasa nyindiikehe dı vüna.

Tvontvntu vünu wia

⁶ Dı yi fu nagı kpaan̄ku gie a yi Yisa Masia dıdusırıŋ chanchaalıŋ, nan yi u tvontvntu vüna tien̄, nan dagı dı bırıŋ a nyıŋ wa tı yada dagıtıtı aŋan̄ kpaan̄ vünaha fu dına wa. ⁷ Vuari fu gbaŋ a nyıŋ ɿmınchıbısı nandaga diekemba dı kana ka nyıŋ ɬmıŋ jigin̄; a wo nyıvari; ama bugırıma ɬmıŋ chaanıŋ berıŋ aŋan̄ nıŋımına. ⁸ Tuuma bugırı dieke dı gutınana nyıŋgbaniŋ hagırıŋ yaa nyıvari bıta mıŋ ama chaanıŋ bugırıŋ faası yaa nyıvari jaan̄ mana ma, dama ka yıa nyıvari tıŋgbanka gie me lele wo gie aŋan̄ arızanna ma saŋja dieke dı kienene. ⁹ Würi gie yiwo wusie amu tı tuoke a dii. ¹⁰ Tı mia mıŋ ta tuuma aŋan̄ nıŋımına, dama tı yaa tama Miivolitien Nabidie ɬmıŋ ma, wınuŋ u yine vuon̄ mana

Gbigbítitaantu ta nan gbatí vuodieke nij mana dí yine wo yada.

¹¹ Dagí ba ta kpaaní vuoní mana dí ba yime wudieke fu balala wa gie mana. ¹² Da vaa vuoní daansí fu yori fu yine dalvakuñ wia, ama vaa ta fu baliní ajaní fu beriní ajaní fu choti ajaní fu yada ajaní suggiyatalí beriní daguma Masia didüsiriní dí munna ba bemme die. ¹³ Nagí fu sañja mana ajaní fu hagiriní a karimma Nmíñ gbañku yaalín ma ta daguma a chiasí ta muvulima Masia wiaha a ga tuví sañja dieke n baa ken. ¹⁴ Da daaní ma Halíkasika piini dieke dí benne fu svku ma wa; Nmíñ die yi fu piinike sañja dieke Nmíñ naazvaliba dí bala fu wia ta nyiñkuraha die dí nagí ba nuusi a díusi fu ma wa. ¹⁵ Nagíma fu sañja mana a yime naa ajaní niñjmína amu vuoní mana nan ye fu bürünana dene Yisa tıvuma ma. ¹⁶ Sımma fu beriní ajaní wudiekemba fu dagınana wa. Mıñji pögili dagikuñ gie, dama dí yi fu pögiliha nan gbatí fu gbañ ajaní vuodiekeemba fu dagınana wa a nyiñ Nmíñ sarıya diile me.

5

Timoti tıvuma ajaní Masia didüsiriní wia

¹ Da galıma daajakuní mana, ama kpaama wa sıba fu gbañ gbañ fu chua, yallıma dalvakaħha sıba fu gbañ gbañ fu nımballı, ² ta yallıma hoggı nyiñkuraha sıba fu nınlıñ, ta bemme ajaní hoggulıabaha sıba fu taalıní ajaní suggiyatalıñ.

³ Yıma kpihoggı diekemba dí senne bie ba nyılna ma jılıma ajaní suñjıñ, ⁴ ama kpihoggı

dieke dì yalla ballı yaa haagısı, ᚩ ballılı yaa haagısısı mu ba piili a bugırıma ba Ƞmíñchigla tƿuma a woliŋ a daansıma ba tigiŋ vuosi, naa nan vaa ba tieliŋ gbaŋ dii ba wubinŋ nyvarı, dama die Ƞmíñ dì yaala. ⁵ Kpihɔgu dieke dì senne mu suŋŋiŋ yine vuodieke dì wone vuosi. Wønunŋ ᚩ yaa wa tama Ƞmíñ ma ta jvøsa wa saŋŋa mana yuŋ aŋaŋ ȏmíntvası dì ᚩ suŋŋi wo. ⁶ Ama kpihɔgu dieke dì yinene ᚩ duŋŋu wɔŋ kpii miŋ ta ye bie ᚩ misi ma. ⁷ Yıma ba kpaanjkü gie aŋ ba dımaha amu ba kaŋ dì yaa wubiaŋ. ⁸ Vuodieke dì kana ka daansa ᚩ maaruŋ, a tiaŋ a mana ᚩ tigiŋ vuosi, ᚩ ka miŋŋi dì yadaka; ta vuodieke dì kana ka yi Masia dıdusuruŋ gbaŋ dì tiaŋ wa.

⁹ Da bısıma kpihɔgu diekemba dì kana ka kvrıŋ tiaŋ bına baŋısi-ywaba a gvtıma kpihɔguba bıskıv ma. A bı gvtı ᚩ mu ᚩ yiwo vuodieke die dì yalla chvıv balımuŋ, ¹⁰ ta ba sıba wa dì ᚩ yiwo vuodieke dì tınnana tınnına: sıba ballı miŋŋi wubinŋ, ta tuose chaanuŋ ᚩ tigiŋ me, ta yie suŋŋ-n-gbaŋ tƿuma a suŋŋi ᚩ Masia dıdusuruŋ chanchaalıŋ, ta sunje vuodiekekemba dì benne wumugisike me, ta bı yi vuodieke dì nagına ᚩ gbaŋ mana a yi tınnına yiile me.

¹¹ Ama da nagı kpihɔgulabaha a gvtıma kpihɔguba bıskıv ma dama saŋŋa dieke ba keŋ yaa l̄la dì ba yallı chullıŋ ba ȏaaŋ zeti Masia miŋ, ¹² ta gobi nva dieke ba yuna wa wa ta juu bıaŋ ma. ¹³ A bı gvtı ba ȏaaŋ chvøsa ba saŋŋa ta ka yaala tƿuma, ama ta dıdıa gara tige tige ta bugıra kvagaarıŋ, ta juo vuosi wıa ma, ta dıdıa bala wudiekemba dì kana ka mu dì ba balı. ¹⁴ Die wıa manıŋ n tıŋ nan dì yaala kpihɔgu

diekemba dì yene ka kvrinya wa yallı chullı a müri ballı ta daansıma ba deñ, amu tı dataası kaañ ye sieñ a bala wubiatı yaa gamma tı ma, **15** dama kpihoguba batañ wəñ yinji a dì Sitaani müñ. **16** Ama dui yi ta hogu dieke dì yine Masia dıdusırı dì yaa kpihoguba u tigin me, u mu u müñji daansıma ba, ta da nagı ba chiidınsa a chiime Masia dıdusırıñ, amu ba nan bıagı a müñji daansıma kpihogu diekemba dì benne ba nyına ma.

17 Masia dıdusırıñ nyıñkvra diekemba dì müñına a tuma ba tuuma wa mu vuosi yima ba jılıma añañ tune vıunıñ; ta vuodiekiemba dì müvıluna Masia wıa ta daga ba a chıası, banıñ ba faasına mu añañ jılıma añañ tune vıunıñ, **18** dama dì maagıya Nmıñ gbañku sun dì, “Naakovakıñ dì tıba zaa ta zaabie dì nyınna, daa bɔbi ka nıan”, ka bı maagı dì, “Tıntıntı mu u tuo u tune.” **19** Dui yi vuon dì balı dì nyıñkvraha wonyı yi wıñ, daa vaa fu baga bemme ka ma, ntaala siara vuosi yi vuosi bale yaa bataa. **20** Vuodiekiemba dì yinene bıabu, galıñ ba vuosi sun, amu vuotıalıkahı nan dì chıga nmaamıñ.

21 Nabidie Nmıñ añañ Yisa Masia añañ wıoniñ Nmıñ malakasi nıñja mañ yıa fu kpaañku gie añañ nıñjmına, dì fu tuo dagiku gie ta daa lugime fu wıñ mana ma. **22** Daa yime lagı lagı dì fu nagı fu nuusi dıısı vuon ma añ u yi Masia dıdusırıñ nıñjandıısrı. Daa nagıma fu nuun a lume vuosi wubiatı ma; ama müñji pıgılı fu gbañ.

23 Fu kana ka hagirin sañja mana wa, daa nyume nyaan nyiluna ma, ama ñaan nyu daan bïta aŋ bu suñji fu nyuutiti.

24 Vuosi bataŋ tumbiatı wəŋ dua wa yaalıŋ ma ta ba ye ka dii ba sarıya; ta vuosi bataŋ tumbiatı nan daansi nyıŋ yaalıŋ ma ba sarıya diile kvaŋ.
25 Tvnvına gbaŋ yiwo die, a tan nyıŋ wa yaalıŋ ma, ta nyindiekemba dı kana ka nyıŋ yaalıŋ ma gbaŋ dı kaaŋ bıagli lobırı.

6

1 Dı yiwo talası dı vuodiekeomba mana dı yine yɔŋısı yıma ba tieliŋ jılıma, amu vuon kaaŋ balı wubıaŋ yaa gamma Nmıŋ ma aŋaŋ tı dagiku. **2** Yɔŋısı diekemba tieliŋ dı yine Masia dıdusırıba daa vaa ba jılıma yıla dı ba yine ba nımballı wıa, ama dı yiwo talası dı banıŋ ba faasi tıma vıunıŋ, dama vuodiekeomba dı yenene ba tıvıma nyarıkı yiwo ba Masia dıdusırıŋ chanchaalıŋ ta ba cho be.

Ligire choti wıa

Dı yiwo talası dı fu dagıma ta mıvılıma wıaha gie. **3** Vuodieke nıŋ mana dı dagınana dagigaŋ ta ka saagı a yi tı Yımvıtien Yısa Masia nıawıaha aŋaŋ tı jıaŋku dagiku, **4** suuliye mıŋ aŋaŋ kalinbaani ta ka sıba wıuŋ, ta bı yallı nınhagırıŋ aŋaŋ waagıŋ lola yaa gamma wubalıka chıası, ta naa yaa wa suggıbaŋ aŋaŋ waagıŋ, aŋaŋ vuosi zıala aŋaŋ wubısıbısı, **5** aŋaŋ nınhagırıŋ sañja mana vuobiatı jıgiŋ. Banıŋ ba suggıti ka mıŋı tıma, ta ba bı wo wusieke. Ta bı yile dı Nmıŋ dısiŋ nan yi vuon yi nyintitieŋ.

6 Dii yi vuon nine dı suuli jadieke u yalla, Nmıñ jıaŋku seŋ yie vuosi dı yie nyintitielin, **7** dama die tı ka yaa jaan mana a keŋ duŋia ka gie me, ta tı kaan bı nyuŋ ka ma aŋan jaan mana. **8** Die wıa dii yi tı yaa nyindiike aŋan garıtı tı vaa tı nine suulihe, **9** dama vuodiekeomba dı yaalala ba bıriŋ ligiretielibe, banıŋ ba junene magısuŋ ma, aŋan chachabı ma, ta yaa gaanloŋla aŋan lɔlìbiatı diekemba dı chvıusınana vuosi ta vasa ba nanna yɔrı wa. **10** Ligire yaalıŋ pam yiwo wubiatı yiri yiri piiliŋ. Vuosi bataŋ nagı wa ba gbaŋ a yi ligire yaala ma die wıa ba vaa yadaka sieku ta ka bı yi Yisa yada, die wıa ba yese suggichvıusıŋ yiri yiri ba faasına a yaala ligirehe wıa.

Wagıma waagi viunıŋ yaa gamma Yadaka wıa

11 Ama fvnıŋ Timoti, yiwo vuodieke dı yine Nmıñ vuon, dı viuna dı fu vuari fu gbaŋ a nyıŋ wıaha gie mana ma, ta fu kpaŋrı fu gbaŋ a yime wudieke dı nannana Nmıñ sun ta bemme sıba wvnıŋ. Yallıma yada, aŋan choti, aŋan hanıa ta bemme sɔmm. **12** Kpaŋrı fu gbaŋ ta wagıma waagi viunıŋ yaa gamma yadaka ma, ta pɔgılıma miivoli dieke dı wone kpatıŋ wa; Nmıñ die dı wana fu mıñ ta fu tuo miivolike saŋja dieke die fu yına fu gbaŋ gbaŋ siara viunıŋ, vuosi pam nıŋja wa. **13** Ta lele n wa yaala fu yi wa nuaŋ Nmıñ nıŋja vuodieke dı yınana jaan mana miivoli, aŋan Yisa Masia vuodieke die dı bala yi Pontiwosi Paliti aŋan nıŋjmına yaa gamma u yada ma yaalıŋ ma wa. **14** Yi nuaŋ dı fu nan dıdı wudiekemba mana n yına fu wa amu vuon kaan galıŋ fu, a ga tıgı saŋja dieke tı Yɔmvtienj

Yisa Masia dí bala u yinjì kej wo. **15** Nabidie N̄mìñ dieke tì bùrùnana wa, wùnìñ u nyùna yine jakùnìñ, ta yi naakpùma mana dìañ Naañ, ta bì yi nyùnkùra mana jakùnìñ, wùnìñ u bala u vaa Yisa Masia yinjì kej sañña dieke dí muna. **16** Nabidie N̄mìñ nyùna ma kana ka kpìe; u bie wo chaankpeñkpùñ dieke vuon dí kana kañ bìagì a gbigì mi; wùnìñ u yiwo vuodieke vuota dí yene ka ye ye yaa a nan bìagì ye wo; wùnìñ u muna bùrùñ ta u hagìrùñ nan dí beri yaa gamma haahuu. Wusie.

17 Kpaañ vuodiekiemba dí yine nyintitielinj tìngbañka ma wa dí ba daa nìguma ba nyùra yaa nagì ba tama a yi a ma, dama die nyinti yiwo bulògisùñ, ama balì ba dí ba yallìma ba tama N̄mìñ ma, wùnìñ u yine nyintitienj ta yìa tì jadike mana tì yaalala dí tì tuome ta bemme añañ sùgìfìaliñj. **18** Kpaañ ba dí ba tòma tònvìna, ta ba tònvìnahà faasi dalama ta yi vuodiekiemba nuusi dí tòrùnana añañ piini yùla. **19** Die nan yi añ ba yallìma nyinti arìzanna ma, nyindiekemba dí kana ka chùusa añ ka gbarì ba a ga tògi sañña dieke ba bala ba kej mi wo; ta ba nan dí yallì miivoli dieke dí yine wusie miivolike.

20 Timoti, mìñjì gbara wùnìñ dieke N̄mìñ dí nagìna yi fu nuusi me wo. Vvarì fu gbañ a nyùñ gaanti nìnhagìrùñ añañ azama dieke dí wone nyvarì ta ka nyùñ N̄mìñ jìginj, ta vuosi batañ dí zì ta wasa ka 'sìbìñ' wa, **21** dama vuosi batañ baari dí ba yallì wa sìbìku gie, die wìa ba vaa yadaka sieku.

N̄mìñ sunjìñ bemme nì ma.

**Ɣmin̄ Nuahaalun̄ Gbanuŋ Kɔmuŋ
Konni NT (Ghana)**

copyright © 2004-2019 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Konni)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

5d16fd5e-902d-51bf-967c-3e7c4efb8e57